

MEETBAAR

ROBUUST

WEERBAAR

PORT OF MOERDIJK **NÓG VEILIGER**

Beleidsprogramma 2025-2030

MET ELKAAR, VOOR ELKAAR

Voorwoord

Port of Moerdijk is een Europese zeehaven en een industrieel knooppunt in Brabant met een sterke vertegenwoordiging van toonaangevende industriële bedrijven en ondernemingen die opereren in internationale logistieke ketens. Bovendien is Port of Moerdijk een multimodaal knooppunt van internationaal belang dat van steeds grotere betekenis wordt als Europese shortseahaven, als logistieke hotspot en als knooppunt van vitale infrastructuur. Met meer dan 450 bedrijven biedt Port of Moerdijk werk voor circa 20.000 mensen vanuit de gehele regio. De directe werkgelegenheid bedraagt ruim 12.000 banen. Het gebied wordt aan twee kanten begrensd door dorpskernen: Klundert aan de westzijde en Moerdijk aan de oostzijde.

Wij zijn trots dat wij Port of Moerdijk binnen onze gemeentegrenzen herbergen. Daarmee leveren we een belangrijke bijdrage aan werkgelegenheid, bedrijvigheid, economische groei, maatschappelijke meerwaarde en vitale infrastructuur. De aanwezigheid van een haven- en industrieterrein brengt echter ook risico's mee als het om veiligheid gaat. Helaas hebben incidenten in het verleden ons met de neus op de feiten gedrukt. Maar die feiten hebben alle betrokken partijen ook aan het denken gezet en in actie gebracht. Veiligheid staat in Moerdijk continu boven aan de prioriteitenlijst! Zorgen voor veiligheid en continuïteit doen we er dan ook niet 'zomaar even bij'. Daar zijn wij 24/7 mee bezig.

Sinds de brand bij Chemiepack in 2011 is de focus op veiligheid fors geïntensiveerd. Met de programma's Moerdijk Veilig 1.0 (Samenwerken aan veiligheid) en Moerdijk Veilig 2.0 zijn enorme stappen gezet in het verbeteren van de veiligheid. Dit doen wij niet alleen, maar samen met bedrijven en betrokken diensten en instanties. We zijn erg trots op de tot nu toe behaalde resultaten. Maar dat betekent niet dat de aandacht mag verslappen. Sterker nog, nieuwe risico's dienen zich aan en het dreigingslandschap verandert. Technologische ontwikkelingen, de energietransitie inclusief de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur (Powerport), de gevolgen van klimaatverandering, hybride dreigingen evenals geopolitieke uitdagingen en militaire dreigingen maken dat wij niet op onze handen mogen zitten, maar juist op onderdelen moeten versnellen en intensiveren. Daarbij past een stevig en flexibel programma waarbinnen fysieke veiligheid en weerbaarheid centraal staan. Dit beleidsprogramma kan beschouwd worden als opvolger van de eerder verschenen programma's Moerdijk Veilig 1.0 en 2.0. Toch hanteren we niet de aanduiding 3.0, maar kiezen we voor 'Port of Moerdijk (nóg) veiliger'. Daarmee geven we aan dat het haven- en industrieterrein, inclusief Logistiek Park Moerdijk, het aandachtsgebied is van dit programma. Bovendien brengen we met de titel tot uitdrukking dat na alle inspanningen en mooie resultaten Port of Moerdijk nóg veiliger kan en moet worden.

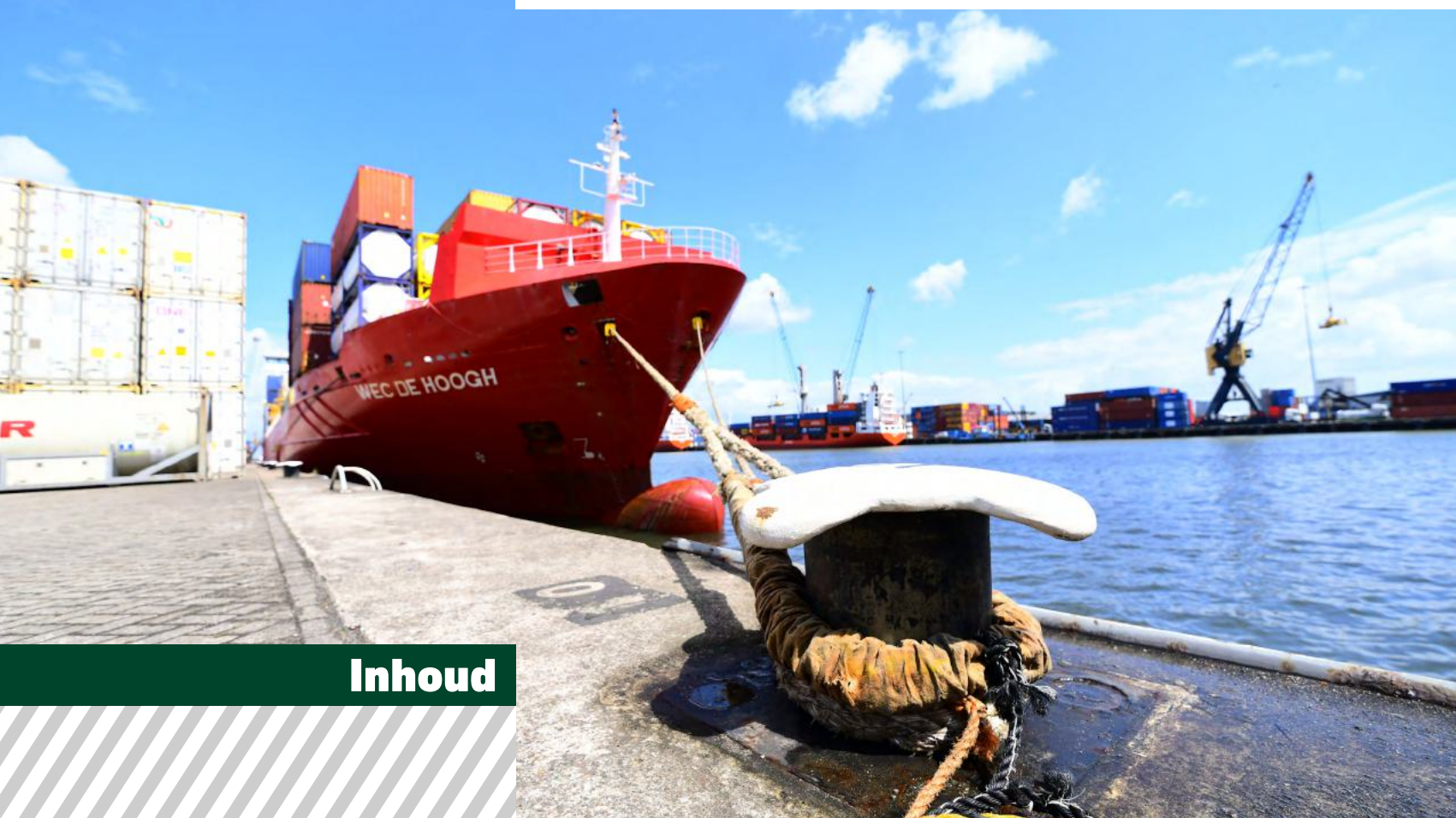
Met de nieuwe opzet van dit meerjarig beleidsprogramma 2025-2030 zetten wij stevige ambities neer. Hieraan koppelen we realistische en haalbare resultaten, die we borgen in de vorm van jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Op deze manier wordt tevens de nodige flexibiliteit ingebouwd, omdat de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en continuïteit van de samenleving zich op dit moment niet exact laten voorspellen.

Wij zullen ons maximaal inzetten om de veiligheid en weerbaarheid van Port of Moerdijk de komende jaren mee te laten groeien met de nieuwe dreigingen en risico's. Daarbij gaat het uiteraard om risicobeheersing. Het uitsluiten van risico's is nu eenmaal een utopie!

Namens de deelnemende partners,

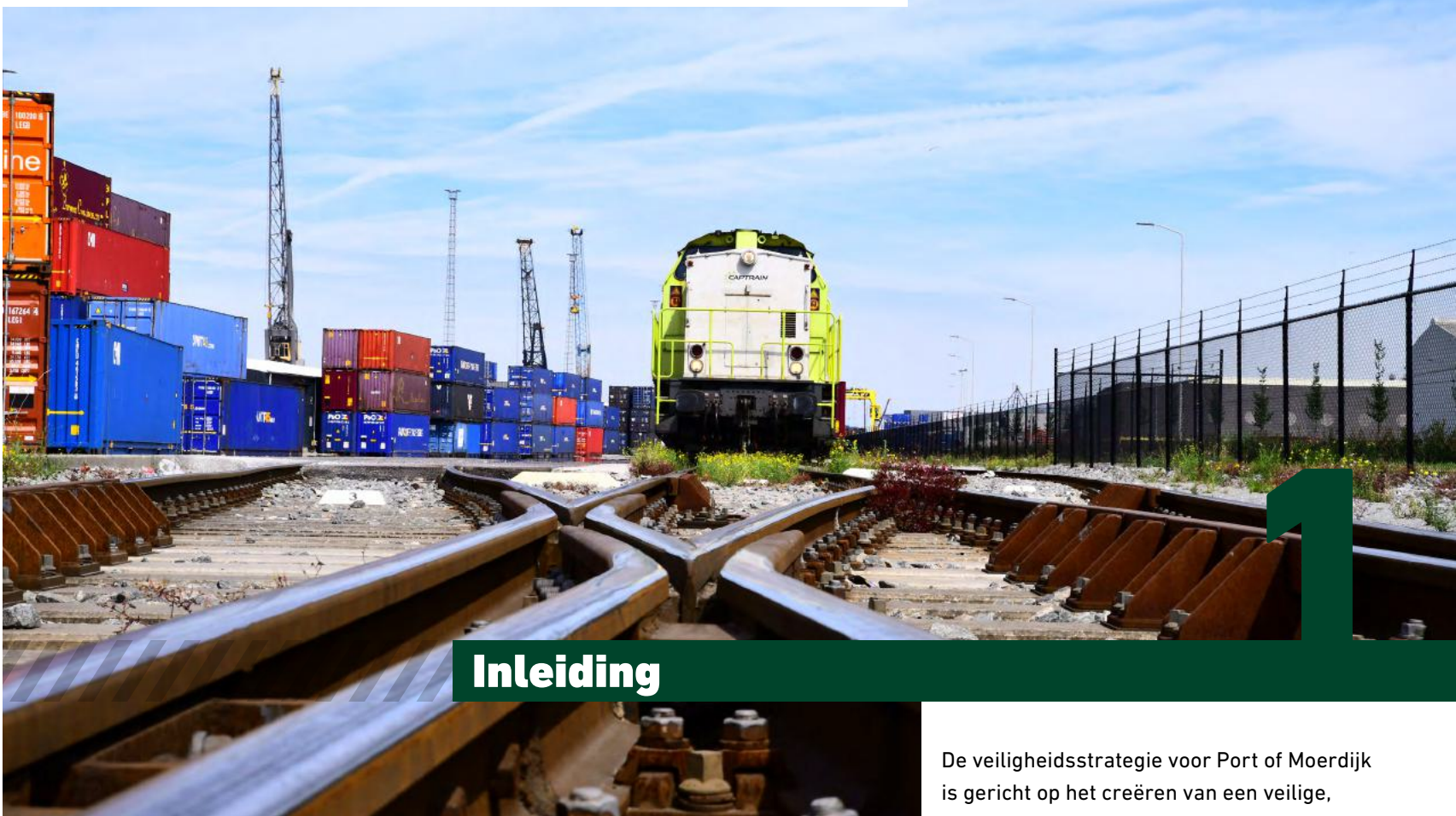
Aart-Jan Moerkerke,
Burgemeester van Moerdijk

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	5
2 Zicht en grip op risico's - Het Moerdijkse model	7
2.1 Veiligheidsthema's vanuit het perspectief van Port of Moerdijk	
2.2 Risico gestuurde en informatie gestuurde veiligheid	
2.3 Integrale aanpak	
3 Ruimtelijk kader	10
3.1 Omgevingswet	
3.2 Klimaatmitigatie en energietransitie	
4 Beveiligingsconcept en veiligheid openbare ruimte	12
4.1 Beveiligingsconcept	
4.2 Veiligheid openbare ruimte	
5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving	15
5.1 Huidige opzet VTH voor Port of Moerdijk	
5.2 Doorontwikkeling VTH vanuit veiligheidsperspectief	
6 Operationele voorbereiding	18
6.1 Brandweezorg	
6.1.1 Doorontwikkeling brandweervoorziening Moerdijk Haven	
6.1.2 Bluswater en bereikbaarheid	
6.2 Crisisbeheersing	
7 Weerbaarheid vanuit nationaal veiligheidsperspectief	21
8 Samenwerking en programmatische aanpak	23
8.1 Programmatische samenwerking Port of Moerdijk nóg Veiliger	
8.2 Samenwerking met andere samenwerkingsverbanden en partners	
8.3 Capaciteit en financiën	

Inleiding

Dit beleidsprogramma beschrijft de ambities voor de periode 2025 – 2030 op het gebied van veiligheid op en rondom Port of Moerdijk inclusief de Natura 2000-gebieden. De ambities omvatten enerzijds beleidsinitiatieven op basis van nieuwe veiligheidsrisico's of andere ontwikkelingen en uitdagingen. Denk daarbij aan het anticiperen op (nieuwe) veiligheidsrisico's als gevolg van bijvoorbeeld de energietransitie, de klimaatadaptatie en de geopolitieke ontwikkelingen. Anderzijds gaat het om ambities die een relatie hebben met meer (wettelijke) reguliere taken en activiteiten zoals het intensiveren van interdisciplinair toezicht en handhaving op specifieke thema's.

Het waarmaken van deze ambities vindt plaats door concrete en realistische doelstellingen te verankeren in jaarplannen. Jaarlijks worden deze doelstellingen in samenspraak met de betrokken diensten en instanties geprioriteerd. Hierdoor kan ingespeeld worden op nieuwe ontwikkelingen en veranderende omstandigheden binnen de beleidsperiode. Tevens ontstaat hierdoor een voortdurende balans tussen de ambitie enerzijds en de mogelijkheden in menskracht en financiën anderzijds.

De veiligheidsstrategie voor Port of Moerdijk is gericht op het creëren van een veilige, duurzame en weerbare havenomgeving. De methodische aanpak, bekend als het Moerdijkse Model, staat aan de basis van een adequate invulling en uitvoering van deze strategie. De focus ligt hier op een **risicogerichte en informatie gestuurde aanpak**. Dit komt in **hoofdstuk 2** aan de orde.

De **ruimtelijke veiligheidskaders** worden behandeld in **hoofdstuk 3**. De Omgevingswet, die in 2024 is ingevoerd, benadrukt een integrale benadering van ruimtelijke ordening, waarbij gebruik en bescherming van de fysieke leefomgeving in balans worden gebracht. Voor Port of Moerdijk betekent dit dat veiligheidsaspecten stevig zijn verankerd in het Omgevingsplan Moerdijk. Dit hoofdstuk gaat ook in op de impact van klimaatmitigatie en de energietransitie, zoals de aanleg van waterstofinfrastructuur en het transport van gevaarlijke stoffen. Deze ontwikkelingen vereisen een scherp oog voor de risico's en een proactieve aanpak om deze te beheersen.

De **beveiliging** van Port of Moerdijk wordt uitgewerkt in **hoofdstuk 4**. Het beveiligingsconcept is opgebouwd uit drie schillen: de buitengrens, de openbare ruimte en de private terreinen van bedrijven. Deze aanpak combineert traditionele fysieke barrières met innovatieve technologieën, zoals een uitgebreid cameranetwerk en een geïntegreerd Security Management Systeem. Tegelijkertijd worden bedrijven gestimuleerd om hun eigen beveiligingsmaatregelen te versterken.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) vormen de ruggengraat van een goed veiligheidsbeleid en worden beschreven in **hoofdstuk 5**. Hier wordt uitgelegd hoe multidisciplinaire samenwerking, ondersteund door actuele data, helpt om risico's beter te beheersen. Deze integrale aanpak zorgt ervoor dat incidenten worden voorkomen en dat, wanneer ze toch plaatsvinden, de gevolgen zo klein mogelijk blijven.

In **hoofdstuk 6** ligt de nadruk op **operationele voorbereiding**. Hoewel incidenten zeldzaam zijn, is het essentieel dat de haven goed is voorbereid. Brandweezorg speelt hierin een sleutelrol. Vanaf 2027 wordt de brandweerorganisatie hervormd tot een publieke dienst met industriële expertise. Daarnaast blijven adequate bluswatervoorzieningen en crisisplannen cruciaal om snel en effectief te kunnen reageren op calamiteiten. Dit hoofdstuk behandelt ook de ambities om de gevolgen van vervuild bluswater en andere milieueffecten te minimaliseren.

Weerbaarheid is een belangrijk thema in **hoofdstuk 7**. Port of Moerdijk bereidt zich voor op een breed scala aan dreigingen, van cyberaanvallen en sabotage tot klimaatrisico's.

Het hoofdstuk benadrukt het belang van zelfredzaamheid van bedrijven en medewerkers, evenals de bescherming van vitale infrastructuur. Ook internationale geopolitieke ontwikkelingen, zoals hybride dreigingen, maken deel uit van de veiligheidsstrategie. Port of Moerdijk moet zelfs bij grootschalige verstoringen robuust en veerkrachtig kunnen blijven.

Tot slot gaat **hoofdstuk 8** over de **programmatische multidisciplinaire samenwerking** die nodig is om onze ambities te realiseren. Dit onderhavige beleidsprogramma voorziet in een structurele coördinatie van acties, middelen en rapportages. Jaarplannen zorgen ervoor dat doelen realistisch en haalbaar blijven en dat de betrokken partners zich hieraan committeren.

Zicht en grip op risico's - Het Moerdijkse model

We nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om de veiligheid van mens en milieu. Werknemers en bezoekers van Port of Moerdijk en ook omwonenden moeten zich veilig weten. Bedrijven moeten ervan overtuigd zijn dat hun productie- en andere processen ongestoord kunnen plaatsvinden en dat hun vervoersstromen goed beveiligd zijn. De veiligheid en continuïteit van de vitale infrastructuur moet gewaarborgd zijn.

Zorgen voor veiligheid doen we samen met onze overheidspartners en onze bedrijven en gaat veel verder dan het voldoen aan alle wettelijke verplichtingen. Niet voor niets is aan het haven- en industrieterrein het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) toegekend. Met een fors pakket aan maatregelen, voorzieningen en systemen weten we risico's steeds verder te minimaliseren.

Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen brengen steeds nieuwe risico's mee. Die risico's bepalen mede de koers van onze veiligheidsaanpak. Die aanpak vraagt niet alleen om een continu zicht op deze risico's, maar ook om sturingsmogelijkheden om te bepalen waar de grootste veiligheidswinst behaald kan worden. Dit doen wij vanuit een permanente en integrale focus op veiligheid. Aan de basis hiervan staat een methodische aanpak.¹

2.1 Veiligheidsthema's vanuit het perspectief van Port of Moerdijk

Port of Moerdijk is een privaat terrein met een deels openbaar karakter. Wegen en terreinen zijn in eigendom en beheer van het Havenbedrijf Moerdijk N.V. In het gebied speelt een breed scala aan veiligheidsissues die binnen het Moerdijkse Model in de volgende drie veiligheidsthema's worden onderscheiden.

Havenveiligheid²

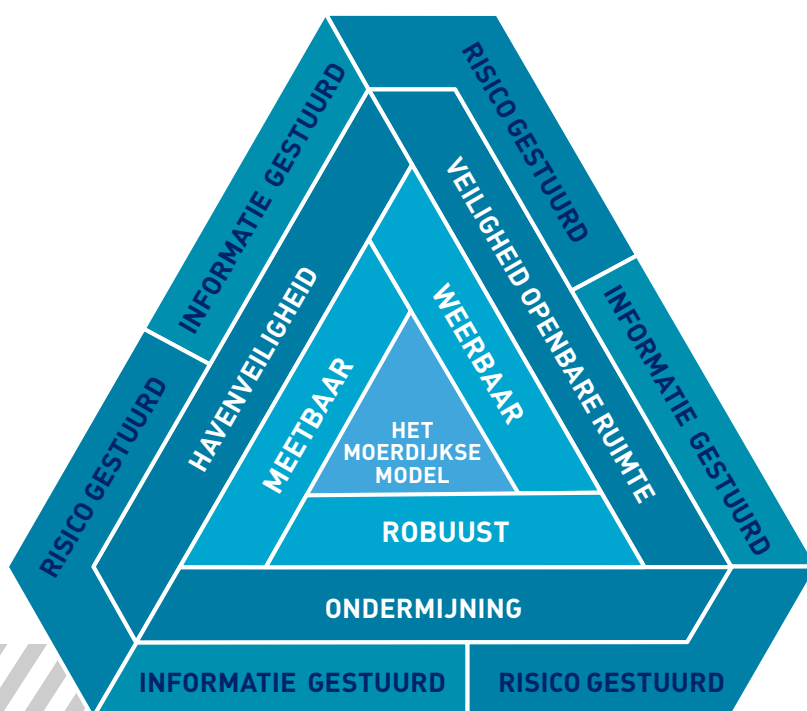
Hierbij gaat het onder meer om het voorkomen en detecteren van onveilige situaties, verdachte activiteiten en ongeautoriseerde toegang.

Veiligheid openbare ruimte

Aandachtsgebieden zijn onder meer verkeersveiligheid en brandveiligheid, het voorkomen en detecteren van verdachte en onveilige situaties en het voorkomen van en de respons op incidenten en calamiteiten.

¹ Bovenstaande teksten zijn ontleend aan de beschrijving van het zogeheten Moerdijkse Model. Deze methodische aanpak is door Havenbedrijf Moerdijk ontwikkeld om een beter zicht en meer grip op risico's te krijgen.

² De naleving van ISPS, in Nederland genoemd onder de Havenbeveiligingswet, is vanuit de burgemeester gemandateerd aan de havenmeester. De uitvoering en naleving hiervan vindt plaats vanuit havenbedrijf en gemeente, met ondersteuning vanuit de veiligheidsdiensten. ISPS maakt verder geen deel uit van dit beleidsprogramma.

Afbeelding 1: Veiligheidsthema's Port of Moerdijk

Ondermijning³

Vanwege de verschijningsvormen en effecten verdient ondermijning afzonderlijke aandacht. Van ondermijning is sprake wanneer criminelen voor hun illegale activiteiten gebruikmaken van legale diensten en bedrijven. Ondermijning levert niet alleen gevaren op voor mensen, bedrijven en goederen, maar werkt bovendien maatschappij ontwrichtend. Onze focus ligt vooral op drugssmokkel, mensenhandel en -smokkel en milieucriminaliteit.

Dit is onderdeel van het Moerdijkse Model en is op de pagina hiernaast gevisualiseerd.

Samen met onze partners focussen wij binnen dit programma primair op de fysieke veiligheidsthema's en de beveiligingsopgave voor het openbaar gebied. De maatregelen die wij in dit kader doorvoeren, vormen tevens een stevig schild tegen vele vormen van (georganiseerde ondermijnende) criminaliteit, terrorisme et cetera. Tegelijkertijd voeren we in het fysieke veiligheidsdomein maatregelen door op basis van indicatoren die afkomstig zijn uit het ondermijningsdomein. Deze samenhang en wisselwerking is van cruciaal belang voor de verhoging van het veiligheidsniveau. Hoe daarbij alle betrokken partijen hun rol zien en daarmee hun taken en verantwoordelijkheden opvatten, is een belangrijk aandachtspunt.

2.2

Risico gestuurde en informatie gestuurde veiligheid

Voor het volledig waarmaken van onze veiligheidsambities zijn robuustheid, weerbaarheid en meetbaarheid van cruciaal belang. Om al onze veiligheidsinspanningen in onderlinge samenhang te prioriteren, sturen wij samen met onze partners nadrukkelijk op risico's en informatie.

Werken volgens het principe van risico gestuurde veiligheid stelt ons in staat om beter van buiten naar binnen te denken en te handelen. Met informatie gestuurde veiligheid kunnen we vervolgens zo effectief mogelijk van binnen naar buiten opereren. Alles bij elkaar ontstaat er een nóg betere focus én grip op veiligheid.

Risico gestuurde veiligheid

Per relevant veiligheidsthema wordt volgens een beproefde methode nagegaan wat de risico's kunnen zijn en wat de impact daarvan is wanneer die risico's zich voordoen: dát is het wezenlijke van risico gestuurde veiligheid. Het toepassen van die methode (Risico = Kans x Effect) schept duidelijkheid over hoe (zwaar) het risico moet worden beoordeeld en welk scenario (maatregelen, interventies et cetera) vervolgens nodig is om dat risico te verminderen of zo klein en acceptabel mogelijk te maken. Voor de havenveiligheid (nautisch en port security) werken we al met deze methodiek. Voor de overige veiligheidsthema's, zowel op het gebied van safety en security als de aanpak van ondermijning, gaan we dat ook doen. Ondermijning is geen onderdeel van dit programma. De aanpak daarvan maakt deel uit van het Mainportprogramma Zeehavens Zeeland | West-Brabant. Werken volgens de methode risico gestuurde veiligheid betekent een professionaliseringsslag die ons in staat stelt om een totaaloverzicht te ontwikkelen

³ De aanpak van ondermijning maakt geen expliciet deel uit van dit beleidsprogramma. Wel zoeken we in de uitvoering van dit programma de samenwerking met verantwoordelijke diensten/partners als (zeehaven)politie, Kmar en Douane..

van alle middelen en mogelijkheden die nodig zijn om – zowel in de koude als in de warme fase – efficiënt en effectief te handelen.

Informatie gestuurde veiligheid

Het ultieme doel is dat niets wat voor de veiligheid op het haven- en industrieterrein een bedreiging vormt nog onder de radar blijft. Met informatie gestuurde veiligheid moet dat lukken. We beschikken al over ICT-systemen waarmee we de veiligheid adequaat kunnen managen. Enerzijds zorgen we ervoor dat onze ogen en oren nog scherper worden. We zetten sensoren nóg slimmer in om te zorgen voor koppelingen tussen sensoren en onze veiligheidsmanagementsystemen. Anderzijds gaan we steeds vaker en intensiever van data gebruik maken. De data uit onze sensoren en systemen geven ons niet alleen inzicht in de realtime veiligheidssituatie, maar helpen ons ook om werk te maken van predictive safety & security. Deze data gedreven aanpak maakt het mogelijk om sneller en effectiever van detecteren over te schakelen naar acteren. We zijn bovendien beter voorbereid op situaties en gebeurtenissen die we op basis van onze data kunnen voorspellen. Informatie gestuurde veiligheid impliceert dat we daarin maximaal samenwerken met onze publieke en private partners. Uiteraard zijn we ons hierbij bewust van onze rol en positie en bijbehorende verantwoordelijkheden en voldoen we te allen tijde aan wet- en regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld privacy en databeveiliging.

Ambitie

Door te zorgen voor actuele en up to date informatie hebben we permanent zicht op een integraal en risicogericht veiligheidsbeeld. Op basis van dat beeld zetten we in op prioritaire risico's, zodat we maximale veiligheidswinst behalen. Daarbij werken we zoveel mogelijk op basis van meetbare kritische prestatie-indicatoren.

2.3

Integrale aanpak

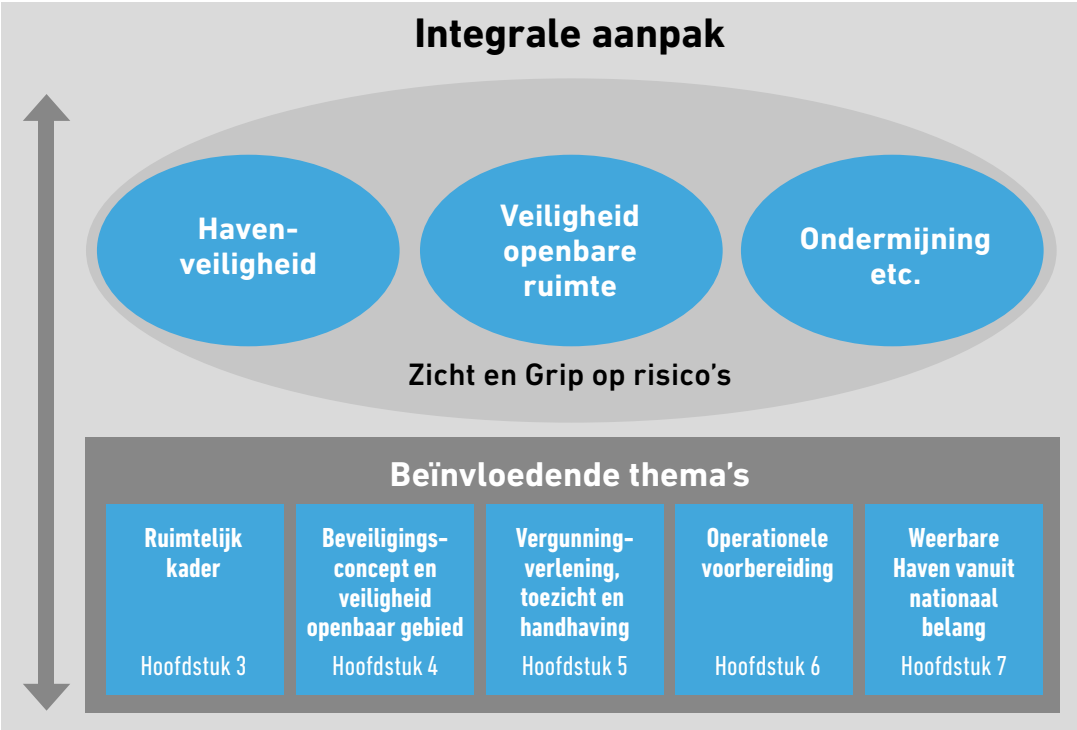
Aan het verwezenlijken van een effectief en efficiënt veiligheidsbeleid verbinden we dus twee belangrijke voorwaarden.

- 1 We hebben permanent zicht op de risico's.
- 2 We sturen onze inzet op basis van concrete en meetbare criteria.

Dit zorgt voor balans tussen enerzijds de veiligheidsopgave en ambities en anderzijds de beschikbare capaciteit en financiën bij de betrokken partners. De veiligheidsaanpak en de daaraan ten grondslag liggende ambities monden uit in maatregelen waardoor risico's zo klein of acceptabel mogelijk worden gemaakt. Dat doen we langs de weg van de volgende vijf sporen ofwel beïnvloedende

- thema's, die in de hoofdstukken hierna aan de orde komen:
- Ruimtelijk kader - hoofdstuk 3
 - Beveiligingsconcept en veiligheid beheersgebied - hoofdstuk 4
 - Vergunningverlening, toezicht en handhaving - hoofdstuk 5
 - Operationele voorbereiding - hoofdstuk 6
 - Weerbare haven vanuit nationaal belang - hoofdstuk 7.

Afbeelding 2: Integrale aanpak

3

Ruimtelijk kader

De fysieke leefomgeving is de omgeving waarin mensen leven, wonen, werken, reizen en recreëren. Deze leefomgeving bestaat uit bouwwerken, infrastructuur, water(systemen), bodem, lucht, natuur, landbouw, landschappen en cultureel erfgoed. Bepaalde activiteiten kunnen gevolgen hebben voor de (kwaliteit van de) fysieke leefomgeving. Denk aan activiteiten die emissies, hinder of risico's veroorzaken, aan bouwactiviteiten, omgevingsplanactiviteiten, natura 2000-activiteiten et cetera.

3.1 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De wet gaat over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving en bundelt wetten en regelingen over onder meer ruimtelijke ordening, bouwen, infrastructuur, milieu, natuur, water, maar ook veiligheid en gezondheid. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. De wet beoogt daarmee een samenhangende benadering van diverse belangen.

De Omgevingswet kent vier kerninstrumenten: de omgevingsvisie, het omgevingsplan, de programma's en de omgevingsvergunning. De Omgevingswet verplicht iedere gemeente om één omgevingsplan voor haar hele grondgebied vast te stellen waar nu nog meerdere bestemmingsplannen

voor dat grondgebied bestaan. De huidige bestemmingsplannen van de gemeente Moerdijk worden stap voor stap ingepast in het bedoelde omgevingsplan. Inpassing van het bestemmingsplan Zeehaven en Industrierterrein Moerdijk staat, gelet op de huidige geldigheidsduur voor bestemmingsplannen van tien jaar, voor 2030-2032 op de planning. Dit lijkt nog ver weg, maar gelet op de doorlooptijden is het tijdig starten met de inhoudelijke voorbereidingen zeer gewenst. Bij deze inhoudelijke voorbereidingen moet nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de majeure ontwikkelingen en de impact daarvan op veiligheid die we hierna onder 3.2 beschrijven.

Ambitie

Bij het inpassen van het huidige bestemmingsplan Zeehaven en Industriegebied Moerdijk in het Omgevingsplan Moerdijk houden we nadrukkelijk rekening met de te verwachten majeure ontwikkelingen en de impact daarvan op veiligheid. De veiligheidskaders die daaruit voortkomen, worden integraal in het Omgevingsplan verankerd. Ons motto hierbij is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit en veiligheid'.

3.2 Klimaatmitigatie en energietransitie

Het gebruik van duurzame energie reduceert de uitstoot van broeikasgassen en draagt daarmee in belangrijke mate bij aan de doelstelling om de oorzaken van klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken (klimaatmitigatie). Het aanpakken van de oorzaken van die klimaatverandering staat daarbij centraal. De energietransitie die hiervoor nodig is en in Nederland zijn beslag krijgt, leidt er onder meer toe dat het Rijk en de provincie Noord-Brabant Moerdijk hebben benoemd als een energieknooppunt van nationaal en regionaal belang. Daarbij wordt een grote ruimtevraag voorzien voor energie-infrastructuur. Concreet wordt gedacht aan hoogspanningsstations (380Kv, 150Kv), converterstations voor windenergie, een waterstoffabriek, de Delta Rhine Corridor (ondergrondse buisleidingen voor transport van onder andere waterstof en ammoniak die Rotterdam via Moerdijk verbinden met

Duitsland) en batterijopslagen. Aan de Ontwerptafel Power Port Moerdijk wordt deze ontwikkeling in samenhang afgewogen; wat past wel of niet in Moerdijk en onder welke voorwaarden? Hierbij wordt, mede vanuit de bestaande infrastructuur en mogelijkheden, ook gekeken naar het Port of Moerdijk gebied: waar -bovengronds, ondergronds en in de nabijheid- kunnen nieuwe voorzieningen komen?

Naast deze majeure ontwikkeling heeft de energietransitie ook op twee andere gebieden impact op veiligheid. Dat is enerzijds het gebruik van duurzame energiebronnen door bedrijven, al dan niet binnen de productieprocessen. Denk daarbij aan batterijopslagen, batterijcontainers voor Zero Emission Services binnenvaart en het gebruik van waterstof. Anderzijds is dat de mogelijke toename van het transport van gevaarlijke stoffen, bijvoorbeeld ammoniak dat dient als opslagmedium voor waterstof.

De ontwikkeling van het energieknooppunt is een lange termijnopgave die de beleidsperiode van dit programma overstijgt. Echter, de toename van het transport van gevaarlijke stoffen is een ontwikkeling die al gaande is. Al deze ontwikkelingen vragen, naast de vele andere thema's, om een scherpe focus op en betekenisvolle weging van het aspect veiligheid, zodat de besluitvorming over de fysieke leefomgeving van en rond Port of Moerdijk in de juiste samenhang kan plaatsvinden.

Ambitie

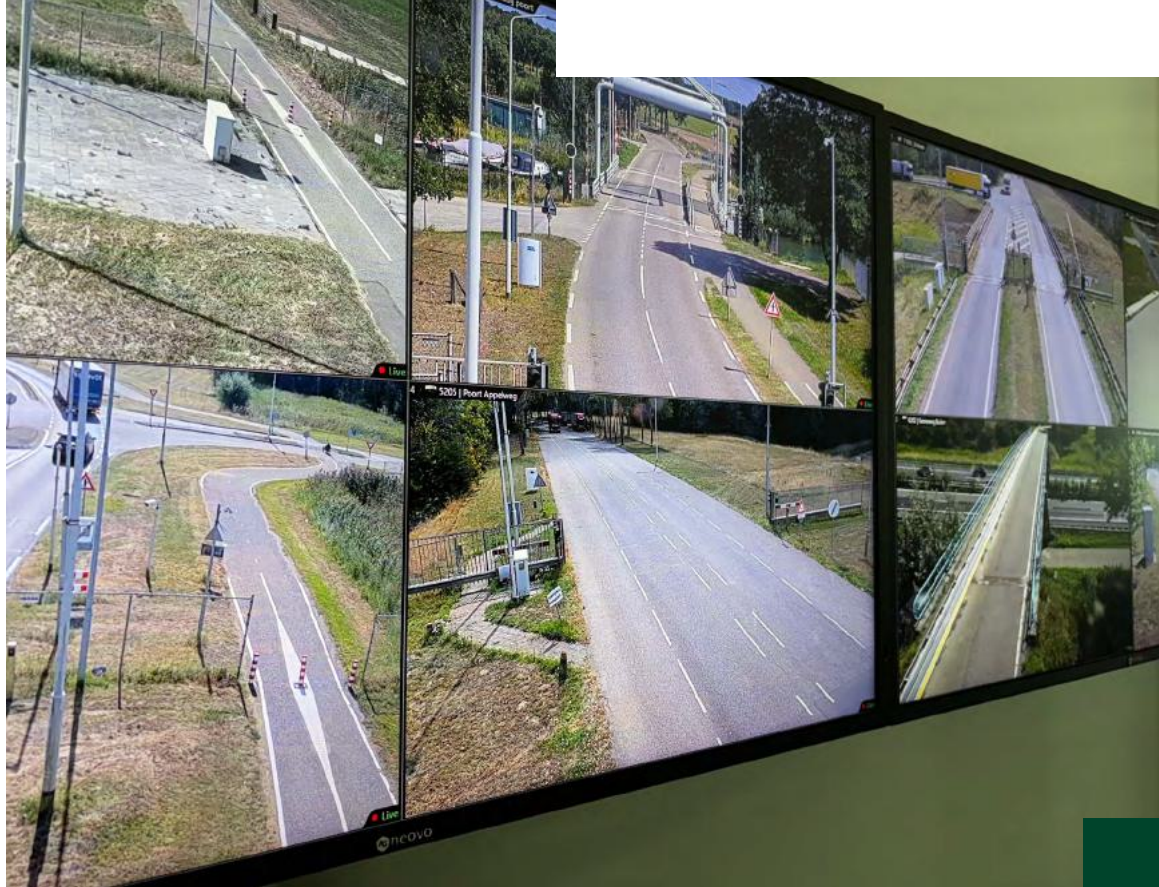
Binnen het Omgevingsplan zijn kaders opgenomen op basis waarvan bij toekomstige ontwikkelingen als het gaat om het energieknooppunt, het veiligheidsbelang voldoende en afdoende kan worden meegenomen.

Beveiligingsconcept en veiligheid openbare ruimte

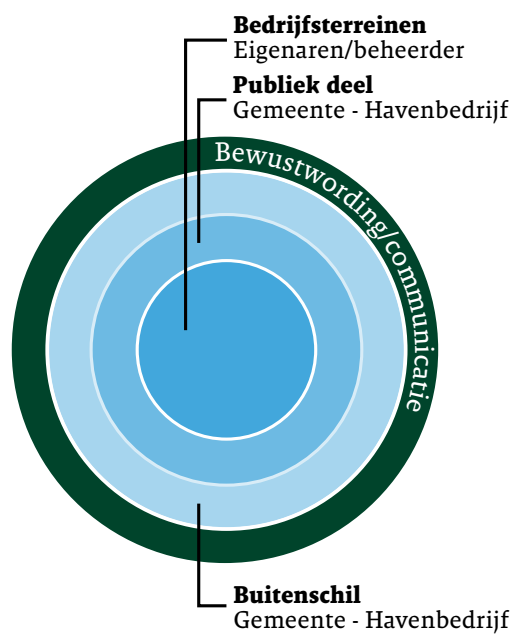
Port of Moerdijk herbergt honderden bedrijven in een mix van sectoren, van dienstverlening tot chemie. Er wordt gebruik gemaakt van vier transportmodaliteiten: weg, water, spoor en buisleidingen. Bedrijven moeten ervan overtuigd zijn dat hun productie- en andere processen ongestoord kunnen plaatsvinden en dat hun vervoersstromen goed beveiligd zijn. De veiligheid en continuïteit van de vitale infrastructuur moeten gewaarborgd zijn. Zeker gelet op de internationale ontwikkelingen en dreigingen in relatie tot het hoge risicoprofiel van Port of Moerdijk. Vanwege de aanwezige cruciale voorzieningen, vitale infrastructuur en (geografische) positie, verdient dit bijzondere aandacht.

In de afgelopen decennia hebben bedrijven, gemeente en havenbedrijf - samenwerkend in de Stichting Beveiliging Industrierrein Moerdijk (SBIM) - stevig ingezet op maatregelen voor de beveiliging van en veiligheid in de openbare ruimte van Port of Moerdijk. In de vorige programmaperiode (Moerdijk Veilig 2.0) heeft een upgrade daarvan plaatsgevonden op basis van een intensieve schouw van het gebied op (nieuwe) kwetsbare plekken. Dit heeft tevens geresulteerd in een forse uitbreiding van het cameranetwerk en de inzet van nieuwe technologieën. Hieronder vallen ook de introductie en implementatie van het Security Management Systeem, waarin deze technische voorzieningen samenkomen. Tevens is de blauwe zone ingevoerd wat de veiligheid vergroot en het ongewenst gebruik van c.q. verblijf op de openbare weg substantieel terugdringt. Het is echter van belang om permanent scherp te zijn op nieuwe veiligheidsrisico's en om te blijven investeren vanuit een risicogerichte en systematische aanpak.

4.1 Beveiligingsconcept

De basis voor een veilig gebied wordt gevormd door een adequate beveiliging. Het beveiligingsconcept van Port of Moerdijk bestaat uit drie schillen. Een belangrijk kenmerk van Port of Moerdijk is de unieke geografische ligging, waardoor het gebied voor een belangrijk deel is afgebakend. Van de drie schillen vormt de buitenschil de eerste barrière voor een ongewenste toegang tot het gebied. De tweede schil betreft het veilig gebruik van het 'publieke' deel van het gebied. Ten slotte vormt de beveiliging van de private terreinen van de op Port of Moerdijk gevestigde bedrijven de derde schil. Hiervoor zijn de eigenaren/beheerders zelf verantwoordelijk.

Afbeelding 3: Drie beveiligingsschillen

In de afgelopen decennia is fors geïnvesteerd in een flink pakket aan barrièrevormende voorzieningen tegen ongewenste toegang tot en ongewenst gebruik van de openbare ruimte van Port of Moerdijk. Zowel over land, via water en door de lucht. Naast de traditionele fysieke c.q. infrastructurele voorzieningen en maatregelen is in de afgelopen programmaperiode stevig ingezet op (uitbreiding van) technologische voorzieningen.

Hiertoe behoren ook de ontwikkeling en implementatie van het innovatieve informatiemanagementsysteem. Het is van belang om een juiste balans te blijven vinden tussen de continuïteit bij bedrijven enerzijds en de (barrièrevormende) voorzieningen voor de beveiligingsopgave anderzijds.

De beveiliging van de individuele private terreinen van gevestigde bedrijven is een belangrijk onderdeel van het integraal beveiligingsproces. We blijven bedrijven dan ook maximaal stimuleren om deze beveiliging op orde te hebben en te houden. Een adequate beveiliging heeft een afschrikkende werking voor (potentiële) criminelen. Passende communicatie hierover helpt bij de daarvoor benodigde bewustwording.

Ambitie

We blijven met onze inzet focussen op ongewenste toegang tot en ongewenst gebruik van de openbare ruimte van Port of Moerdijk. Waar nodig, worden nog verdere beperkingen doorgevoerd door het opwerpen en in stand houden van een combinatie van fysieke en technologische barrières en voorzieningen. Dit doen we zonder afbreuk te doen aan de continuïteit van de bedrijven in het gebied. Bedrijven worden maximaal gestimuleerd om verantwoordelijkheid te nemen voor de beveiliging van hun eigen terreinen.

4.2

Veiligheid in de openbare ruimte

Het veilig gebruik van de infrastructurele voorzieningen binnen de openbare ruimte van Port of Moerdijk heeft onze bijzondere aandacht. Het gaat dan primair over het gebruik van weg, water en spoor. De (handhaving van de) blauwe zone is hiervan een belangrijk onderdeel. Ter bevordering van de veiligheid worden naast infrastructurele voorzieningen en maatregelen ook (innovatieve) technologische voorzieningen ingezet en gekoppeld aan het Security Management Systeem.

Ook de intensivering van het aantal transportbewegingen als gevolg van de komst van het Logistiek Park Moerdijk en het gewenste modal shift-beleid (van weg naar spoor) vragen vanuit veiligheidsperspectief om scherpe aandacht. Die aandacht beperkt zich overigens niet alleen tot het Port of Moerdijk gebied zelf, maar betreft ook de transportassen A17 (afrit Haven) en het spoor langs de dorpskern Moerdijk. Hierover gaan we met betrokken partners en overheden in gesprek.

Voor de nautische beveiliging ontbreekt het nog aan vastgesteld beleid en de nadere vertaling daarvan in eenduidige (prestatie-) indicatoren.

Ambitie

Om te zorgen voor een veilig gebruik van het openbaar gebied van Port of Moerdijk zijn de hiervoor benodigde infrastructurele en technologische maatregelen en voorzieningen permanent en maximaal afgestemd op de vervoersbewegingen naar en in dit gebied. Waar wet- en regelgeving ontbreekt, ontwikkelen we aanvullend beleid.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zien wij als een belangrijk instrumentarium om de veiligheidsrisico's binnen zowel het particuliere gebied als in de openbare ruimte van Port of Moerdijk zoveel mogelijk te beperken. Wanneer incidenten zich onverhoopt toch voordoen, dan kan achteraf het VTH-instrumentarium worden gebruikt om ervaringen en de geleerde lessen te vertalen in nieuwe voorschriften en toezichtstrategieën. Tevens kan met VTH het risicobewustzijn bij betrokken stakeholders worden versterkt. Op basis van de huidige gemeentelijke en provinciale beleidskaders wordt in multidisciplinair verband op dit moment binnen het Port of Moerdijk gebied al risicogericht en gebiedsgericht invulling gegeven aan zowel wettelijke VTH-taken als verzoektaken.

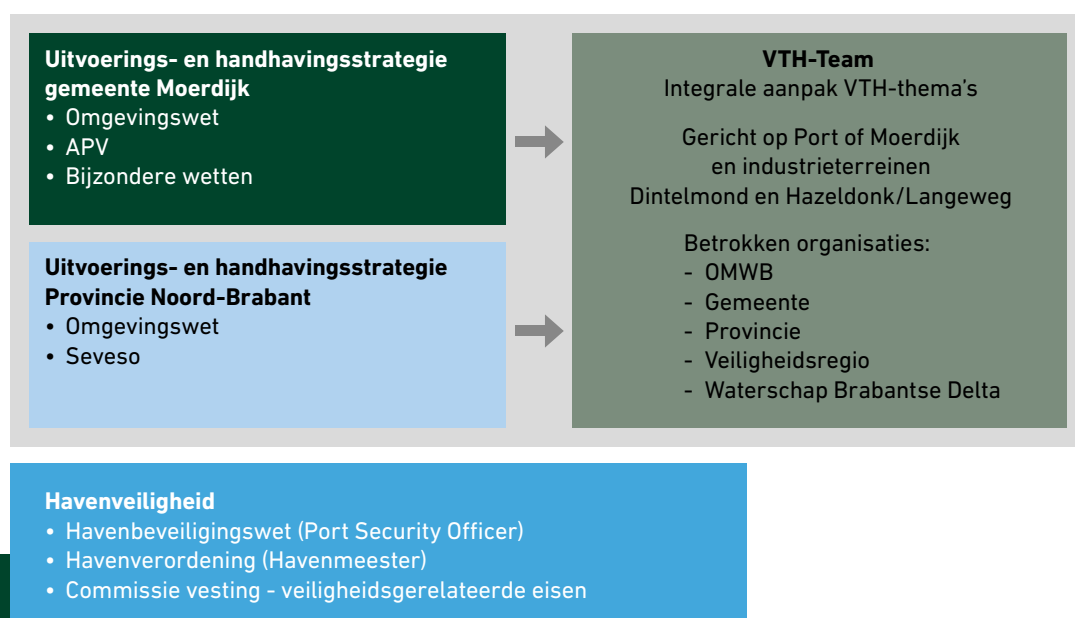
Vanwege het bijzondere en specifieke (risico)profiel van Port of Moerdijk - bedrijven, infrastructuur en openbare ruimte - is er behoefte aan meer robuustheid in de VTH-uitvoeringsprogramma's van de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant en in de integrale toezichtsaanpak door het VTH-team. Daarbij vormen inzicht in en sturing op risico's aan de hand van actuele data een cruciaal fundament.

5.1 Huidige opzet VTH voor Port of Moerdijk

Voor Port of Moerdijk en de industrieterreinen Dintelmond en Hazeldonk/Langeweg is een separaat VTH-team in het leven geroepen⁴. Hierin werken gemeente en Provincie (als bevoegde gezagen) nauw samen met de OMWB, VRMWB (brandweer) en het Waterschap Brabantse Delta om de doelstellingen vanuit de Uitvoerings- en Handhavingsstrategieën van gemeente en Provincie zo goed mogelijk uit te voeren. In de afbeelding op de volgende pagina is dit gevisualiseerd.

⁴ Dit beleidsprogramma richt zich op het gebied Port of Moerdijk. Optimalisaties op VTH-gebied zijn natuurlijk ook toepasbaar op de industrieterreinen Dintelmond en Hazeldonk/Langeweg.

Afbeelding 4: Huidige opzet VTH-structuur Port of Moerdijk

Toelichting

Voor hun verzorgingsgebied hebben zowel de gemeente Moerdijk als de provincie Noord-Brabant conform de bepalingen van de Omgevingswet een Uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&H-strategie) vastgesteld voor hun VTH-activiteiten voor de fysieke leefomgeving. Deze U&H-strategieën bevatten een uniforme aanpak van de risicogerichte VTH-uitvoering voor het gehele verzorgingsgebied van gemeente en provincie. Deze aanpak en de uitvoering ervan zijn verankerd in jaarplannen en werkprogramma's. De brandweer adviseert en houdt toezicht op brandveiligheid op basis van een door het bestuur van de Veiligheidsregio voor de hele regio Midden- en West-Brabant vastgesteld dienstenpakket. De brandweerdiensten zijn risicogericht en kennen een prioritaire aanpak, omdat er voor alle werkzaamheden onvoldoende capaciteit is. De OMWB voert in mandaat milieutaken uit voor Provincie en gemeente. Dat doen ze op basis van een jaarlijks werkprogramma. De gemeente heeft daarnaast extra toezichthouders brandveiligheid en boa's in dienst. Verder heeft de gemeente op basis van de APV en bijzondere wetten nog andere VTH-taken. Dit alles is opgenomen in de Uitvoerings- en handhavingsstrategie.

Daarnaast heeft de havenmeester, door het college van burgemeester en wethouders gemandateerde, taken en bevoegdheden vanuit de Havenverordening. Tevens heeft de burgemeester aan de havenmeester taken en bevoegdheden gemandateerd vanuit de Havenbeveiligingswet - International Ship & Port facility Security (ISPS) Code. Verder beschikt de gemeente over Havenboa's -deels gefinancierd door het havenbedrijf- die in het kader van de handhaving van de Havenverordening een belangrijke rol vervullen.

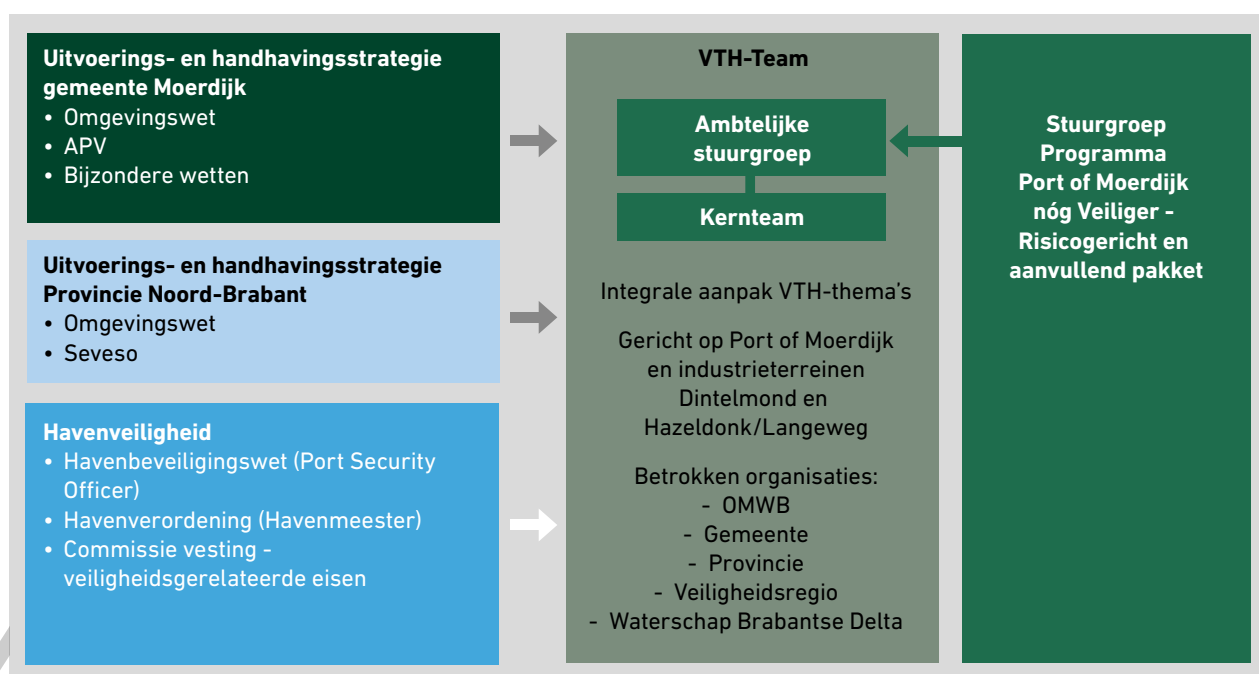
Behalve de aan de havenmeester gemandateerde taken kent het Havenbedrijf Moerdijk ook regels voor de uitgifte en het gebruik van gronden in erfpacht, de beëindiging van gebruik en eisen met betrekking tot beeldkwaliteit. Aan de gronduitgifte (erfpacht), de vervreemding van percelen en de wijziging van gebruik hangt toestemming van het havenbedrijf vast. De directie van het havenbedrijf wordt hierin geadviseerd door de Commissie Vestiging. Hierin zijn alle instanties vertegenwoordigd die bij een (potentiële) bedrijfsvestiging of bij grote uitbreidingen zijn betrokken.

Het VTH-team is ingericht voor de integrale benadering van de toezichtsactiviteiten. Het jaarprogramma van het team omvat de reguliere werkzaamheden vanuit de werkprogramma's van gemeente en Provincie. Aanvullende activiteiten zijn onder andere kennis- en actiedagen. De hiervoor benodigde capaciteit van de betrokken diensten is geborgd. Tijdens inspecties en actiedagen geconstateerde zaken worden naar de lijn overgedragen en niet binnen het VTH-team opgepakt.

Het VTH-team bestaat uit een ambtelijke stuurgroep die onder andere het jaarprogramma vaststelt en een kernteam voor uitvoeringscoördinatie. Deelnemers zijn de gemeente Moerdijk, provincie Noord-Brabant, OMWB, VRMWB en Waterschap Brabantse Delta.

5.2 Doorontwikkeling VTH vanuit veiligheidsperspectief

Het VTH-instrumentarium voor Port of Moerdijk is goed belegd en geborgd via de Uitvoerings- en Handhavingsstrategieën en uitvoeringsprogramma's van gemeente en Provincie. Het VTH-team zorgt voor specifieke kennis over en aandacht voor het complexe havengebied. Ondanks dit alles zien we ruimte voor verbetering en optimalisatie. Enerzijds in organisatie en werkwijze, waarop door het VTH-team al wordt ingezet. Anderzijds zien wij steeds meer mogelijkheden om vanuit het bestuurlijk toezichtsspectrum in te zetten op de samenhang tussen fysieke veiligheid (safety) en andere veiligheidsaspecten (security-ondermijning). We willen dat deze kansen (signaaltoezicht, et cetera) vanuit de bestuursrechtelijke aanpak ook landen in de uitvoeringsprogramma's, het VTH-team en

Afbeelding 5: Gewenste VTH-structuur Port of Moerdijk

de capaciteit die daarmee samenhangt. Ook de mogelijkheden die het eerder toegelichte Moerdijkse Model biedt op het gebied van risico- en informatie gestuurd optreden, zouden hierin moeten worden meegenomen.

Dat leidt tot de volgende aandachtspunten:

- **Het bevorderen van signaaltoezicht.** De ervaring leert dat hiermee veel winst te behalen valt. Zowel voor de thema's milieu en (brand)veiligheid als voor criminaliteit c.q. ondermijning (waaronder milieu, syndru, drugs). Hierbij is de samenwerking met toezichthoudende instanties als politie, douane en marechaussee, maar ook met gremia als Symbiose, Overhedenoverleg (toekomstig Operationeel overleg), toekomstig gemeentelijk Haventeam, commissie Vestiging en anderen, van essentieel belang.
- **Zorgdragen voor meer flexibiliteit.** Hierdoor kan bijvoorbeeld meer en stringenter worden geanticipeerd op handhavingszaken, deelname aan landelijke actiedagen, extra thematische inzet als gevolg van incidenten/ signalen die te maken hebben met incidenten elders in den lande et cetera.
- **De samenstelling, taken en werkwijze van de onderdelen van het VTH-team.** Hierbij moet ook worden gedacht aan deelname aan het team door het havenbedrijf als het gaat om de koppeling met de (gemandateerde) publiekrechtelijke taken en verantwoordelijkheden op grond van de Havenverordening en de Havenbeveiligingswet en aan veiligheid-gerelateerde aspecten vanuit de Commissie Vestiging.
- **Strategisch/bestuurlijke koppeling.** Die ontbreekt nu nog.
- **Datagedreven VTH.** Het verdient aanbeveling om te onderzoeken of een inzicht- en sturingsinstrumentarium kan worden ontwikkeld -denk aan een dashboard- dat functioneert op basis van actuele data voor operationeel, tactisch en strategisch niveau. Behalve informatie uit het reguliere VTH-programma bevat dit middel dan ook informatie over de uitvoering en handhaving van de Havenverordening en de ISPS-wetgeving, alsook over de inspectie op de bedrijfsbrandweerzorg.

De OMWB en het VTH-team zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de organisatie en werkwijze van de werkpakketten die voortkomen uit de Uitvoerings- en Handhavingsstrategieën van de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant. Voor het realiseren van de aan VTH gerelateerde veiligheidsambities, zoals die in dit onderhavige programma worden gepresenteerd, is een aanvullend pakket van maatregelen en activiteiten nodig. De uitvoeringscoördinatie daarvan ligt bij het VTH-team. Budget en capaciteit dienen geborgd te zijn.

In bovenstaande afbeelding is de gewenste situatie opgenomen.

Ambitie

Ook vanuit VTH-perspectief streven we naar maximale veiligheidswinst binnen en rond Port of Moerdijk. Dus moet ook het VTH-instrumentarium bijdragen aan het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het minimaliseren van de effecten wanneer ze zich toch voordoen. Daarom stellen wij een risicogericht en gebiedsgericht aanvullend pakket aan VTH-maatregelen op. Ook bevorderen we de doorontwikkeling van en samenwerking met het VTH-team, waarbij inzicht en sturing op basis van actuele data maximaal wordt gefaciliteerd.

Operationele voorbereiding

Ondanks alle inspanningen zijn incidenten, rampen en crises niet ondenkbaar. Ze komen gelukkig sporadisch voor, maar vragen wel om adequate voorzieningen en een daadkrachtig optreden van operationele diensten, overheid en waar nodig een multidisciplinaire crisisorganisatie.

6.1

Brandweezorg

6.1.1 Doorontwikkeling brandweervoorziening Moerdijk Haven

Sinds 2013 beschikt het zeehaven- en industrieterrein over een eigen brandweerkazerne Moerdijk-Haven. Behalve met de publieke brandweezorg is de brandweerpost ook belast met de bedrijfsbrandweezorg voor de daartoe aangewezen SEVESO-bedrijven. De brandweerpost Moerdijk-Haven maakt organisatorisch deel uit van de Veiligheidsregio Midden- en West- Brabant (VRMWB) en is een PPS-constructie tussen enerzijds deze veiligheidsregio en anderzijds het bedrijfsleven op het zeehaven- en industrieterrein, de gemeente Moerdijk en het Havenbedrijf Moerdijk. Het havenbedrijf en bedrijven hebben zich verenigd in de Stichting Brandweezorg Moerdijk (SBM). De VRMWB richt zich op het voorkomen (preventie) van incidenten, bereidt zich voor op incidentbestrijding bij aangesloten bedrijven en oefent ook bij deze bedrijven (preparatie). De aanwezigheid van de beroepsbrandweer in de haven draagt bij aan een snelle inzet bij calamiteiten (repressie) wanneer deze zich toch voordoen.

In de afgelopen jaren is een discussie ontstaan over een aantal onderwerpen die minder goed blijken uit te pakken binnen de PPS-constructie. Naast een afwijking in de bij de opzet van de brandweerpost geschatte begroting, waardoor scheefgroei in de bekostiging tussen overheid en bedrijven is ontstaan, speelt er nog een belangrijk probleem: de dubbele petten discussie. De VRMWB is verantwoordelijk voor het toezicht op de bedrijfsbrandweer-aanwijzing van de participerende bedrijven waarvoor zij tevens de bedrijfsbrandweertaken uitvoert. Bij omissies is men verplicht zichzelf sancties op te leggen, hetgeen knelt. Bovendien zijn steeds meer bedrijven vanuit kostenoverwegingen overgegaan naar stationaire voorzieningen om op deze manier de bedrijfsbrandweer-aanwijzingen af te dekken.

Als gevolg hiervan heeft het algemeen bestuur van de VRMWB in december 2024 het besluit genomen om de beroepsbrandweerpost met ingang van 1 januari 2027 verder te laten gaan als overheidsbrandweer. Dit betekent volledige bekostiging door gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling VRMWB. Deze overheidsbrandweer heeft dan als regionaal specialisme de industriële brandbestrijding. Hiermee is de overheidsbrandweer breder inzetbaar binnen de regio, is de bekostiging helder en zijn de rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van toezicht op de bedrijfsbrandweer-aanwijzing geen punt van discussie meer. Het algemeen bestuur van de VRMWB heeft met ingang

van 1 januari 2027 de samenwerking met de Stichting Bedrijfsbrandweer Moerdijk (SBM) opgezegd. Gevolg hiervan is wel dat de bedrijven zelf dienen te voorzien in een bedrijfsbrandweer.

Het voorgaande betekent dat vanaf 1 januari 2027 de bedrijven op het zeehaven- en industrieterrein zelf dienen te voorzien in maatregelen die de bedrijfsbrandweer-aanwijzingen afdekken. Een aantal bedrijven zal hieraan kunnen voldoen door het aanleggen en/of uitbreiden van stationaire brandblusinstallaties en bluswatervoorzieningen. Naar verwachting zijn deze stationaire voorzieningen niet voor alle bedrijven toereikend. Die zullen dan alsnog moeten voorzien in de aanwezigheid van een fysieke bedrijfsbrandweer die is uitgerust met middelen die in overeenstemming zijn met de van toepassing zijnde bedrijfsbrandweer-aanwijzing. De mogelijkheden hiertoe worden door de Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk met alle stakeholders uitgewerkt.

Ambitie

De inzet van alle betrokkenen is erop gericht dat met de doorontwikkeling van de brandweezorg een professionele en toekomstbestendige publieke brandweezorg behouden blijft binnen het verzorgingsgebied van de post Moerdijk-Haven. Er wordt gezorgd voor aanvullende specialistische en industriële kennis van de brandveiligheidsrisico's die recht doet aan de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. De bedrijfsbrandweer-plichtige bedrijven nemen hun verantwoordelijkheid en voldoen met ingang van 1 januari 2027, individueel dan wel in een private vorm van samenwerking, aan de eisen die de vergunningen ten aanzien van de bedrijfsbrandweer-aanwijzing aan hen stellen.

bluswatervoorzieningen die bedrijven zelf hebben getroffen op eigen terrein. Het is voor een adequate incidentbestrijding van essentieel belang dat de afspraken uit dit afsprakenkader blijven aansluiten bij het risicoprofiel van alle op het zeehaven- en industrieterrein en Logistiek Park Moerdijk gevestigde bedrijven. Bovendien moeten de afspraken aansluiten bij regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van bluswater en bereikbaarheid. Zo is de 'regionale Adviesleidraad bluswater en bereikbaarheid' binnen de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant onlangs geactualiseerd. Verder is het van cruciaal belang dat de afspraken nageleefd worden en de bluswatervoorzieningen en de bereikbaarheid daarvan aan de gestelde eisen voldoen.

Vervuild bluswater

De brand bij Chemiepack in 2011, maar ook andere branden en incidenten met gevaarlijke stoffen elders in Nederland, hebben geleerd dat de uitstroom van vervuild bluswater een enorme impact kan hebben op het milieu (bodem, water, lucht) en de gezondheid en leefbaarheid voor omwonenden alsook voor de gezondheid van hulp- en dienstverleners. Bovendien is het opruimen van vervuild bluswater enorm kostbaar.

6.1.2 Bluswater en bereikbaarheid

Het havenbedrijf investeert al enige jaren in adequate bluswatervoorzieningen in het Port of Moerdijk gebied inclusief Logistiek Park Moerdijk. Voor de bluswatervoorzieningen en de bereikbaarheid ervan bestaat sinds 2018 een afsprakenkader. De gemeente Moerdijk, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en het Havenbedrijf Moerdijk hebben zich gezamenlijk verbonden aan dit afsprakenkader. De afspraken sluiten aan bij de actuele regels omtrent capaciteit en bereikbaarheid van publieke bluswatervoorzieningen. Bovendien wordt met het afsprakenkader maatwerk geleverd, waarbij rekening is gehouden met de bijzondere risico's binnen het zeehaven- en industrieterrein en met de

Van bedrijven, waarop dit van toepassing is, wordt in de vergunningverlening al geëist dat zij zelf voor opvangcapaciteit van vervuild bluswater moeten zorgen. Bij grote branden, waarbij zeer veel bluswater nodig is voor de bestrijding, is deze opvangcapaciteit echter niet voldoende. Het Waterschap Brabantse Delta heeft wel voorzien in compartimentering van open water verbindingen door het aanbrengen van afsluiters. Hierdoor kan vervuild bluswater, wanneer dit in waterafvoeren stroomt, gecompartmenteerd worden en kan daarmee verdere verspreiding van vervuiling worden voorkomen.

6.2 Crisisbeheersing

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is wettelijk belast met het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hiertoe wordt onder andere een regionaal risicoprofiel opgesteld en verankerd in een regionaal beleidsplan crisisbeheersing. Tevens worden regionale multidisciplinaire teams opgeleid, getraind en geoefend waarbij de regionaal geldende prioritaire risico's centraal staan.

Naast de regionale prioritaire risico's en de meer klassieke rampen en crises zorgen onder andere technologische ontwikkelingen, de energietransitie, de klimaatverandering en internationale (be)dreigingen voor nieuwe risico's die grote economische en maatschappelijke impact kunnen hebben. Vanwege de (inter)nationaal strategische positie, het bijzondere karakter en het hoge risicoprofiel van Port of Moerdijk, vraagt de voorbereiding op een crisis bijzondere aandacht.

Hierop zal de regionale crisisorganisatie dan ook voorbereid moeten zijn in termen van planvorming, specialisaties en vakbekwaamheid. Ook de rol van het havenbedrijf als gelijkwaardige crisispartner binnen de crisisorganisatie is hierbij van belang. Deze is echter nog onvoldoende uitgewerkt en geïmplementeerd.

Ambitie

Op basis van een actueel afsprakenkader tussen gemeente Moerdijk, Havenbedrijf Moerdijk en de VRWB worden voldoende publieke bluswatervoorzieningen aangelegd en in stand gehouden die voorzien in de benodigde bluswaterbehoefte.

De uitstroom van vervuild bluswater wordt zoveel mogelijk voorkomen. In het geval van uitstroom van vervuild bluswater worden de effecten hiervan zoveel mogelijk beperkt door deze uitstroom dicht bij de bron op te vangen en te neutraliseren. Om dit te bewerkstelligen ontwikkelen we hiervoor binnen de keten adviseren, bestrijden en beheersen een strategie.

Ambitie

Dat we vanuit een risicogericht perspectief anticiperen en ons voorbereiden op een mogelijke crisis, behoort tot de wezenskenmerken van onze veiligheidsaanpak. Daarbij betrekken we ook de specifieke (nieuwe) risico's die vanuit technologische ontwikkelingen, de energietransitie, de klimaatverandering en internationale (be)dreigingen Port of Moerdijk kunnen raken.

Weerbaarheid vanuit nationaal veiligheidsperspectief

Technologische, maatschappelijke en geopolitieke ontwikkelingen zorgen voor nieuwe risico's. De internationale veiligheidssituatie is ingrijpend veranderd en brengt nieuwe, complexe dreigingen mee. Met andere woorden, het dreigingslandschap verandert snel.

Vanuit nationaal veiligheidsperspectief is het dreigingslandschap integraal in beeld gebracht (zie afbeelding hieronder).

Afbeelding 6: Dreigingslandschap vanuit nationaal veiligheidsperspectief

Deze (nieuwe) dreigingen hebben niet alleen impact op het meer traditionele veiligheidsbelang 'fysieke veiligheid', maar ook op andere veiligheidsbelangen die voor de stabiliteit en continuïteit van de samenleving in brede zin cruciaal zijn. Denk daarbij aan de (langdurige) uitval van vitale infrastructuur, klimaat- en natuurrampen, cyberdreigingen (nu al zijn er dagelijkse aanvallen op bedrijven en instellingen), extremisme en terrorisme en niet in de laatste plaats internationale militaire dreiging.

In het licht van deze ontwikkelingen is het van cruciaal belang dat Port of Moerdijk functioneert als een weerbare en veerkrachtige haven. Port of Moerdijk is immers een kritieke entiteit als het gaat om de nationale en Europese veiligheid. De haven is een belangrijk multimodaal knooppunt dat cruciale energie-, grondstoffen- en transportinfrastructuur herbergt. Het vermogen om snel te reageren en de gevolgen van verstoringen te beperken, is een kernvoorwaarde om de haven-operationele continuïteit en de (nationale) veiligheid zo goed mogelijk te garanderen en te ondersteunen.

Een schaalbare benadering - van individu tot ketensamenwerking

Om relevante dreigingen het hoofd te bieden, is een schaalbare en geïntegreerde aanpak vereist die op alle niveaus inzetbaar is. De niveaus variëren van acties gericht op het individu tot grootschalige coördinatie op regionaal niveau. De basis is het verhogen van de individuele weerbaarheid, bijvoorbeeld door medewerkers te trainen in het herkennen van dreigingen en hun respons daarop te verbeteren. Deze individuele weerbaarheid dient gekoppeld te zijn aan operationele samenwerking op teamniveau, organisatieniveau en het niveau van organisaties die onderling samenwerken. Uiteindelijk gaat het om de vorming van een sluitend netwerk dat de hele regio beschermt. Een zo sluitend mogelijk netwerk, omdat deze majeure crises de overheid zullen dwingen tot 'triage' (urgentiebepaling) en individuele bedrijven en samenwerkingsverbanden dus tot het uiterste moeten gaan om zelf invulling te geven aan de crisisaanpak zolang dat nodig is.

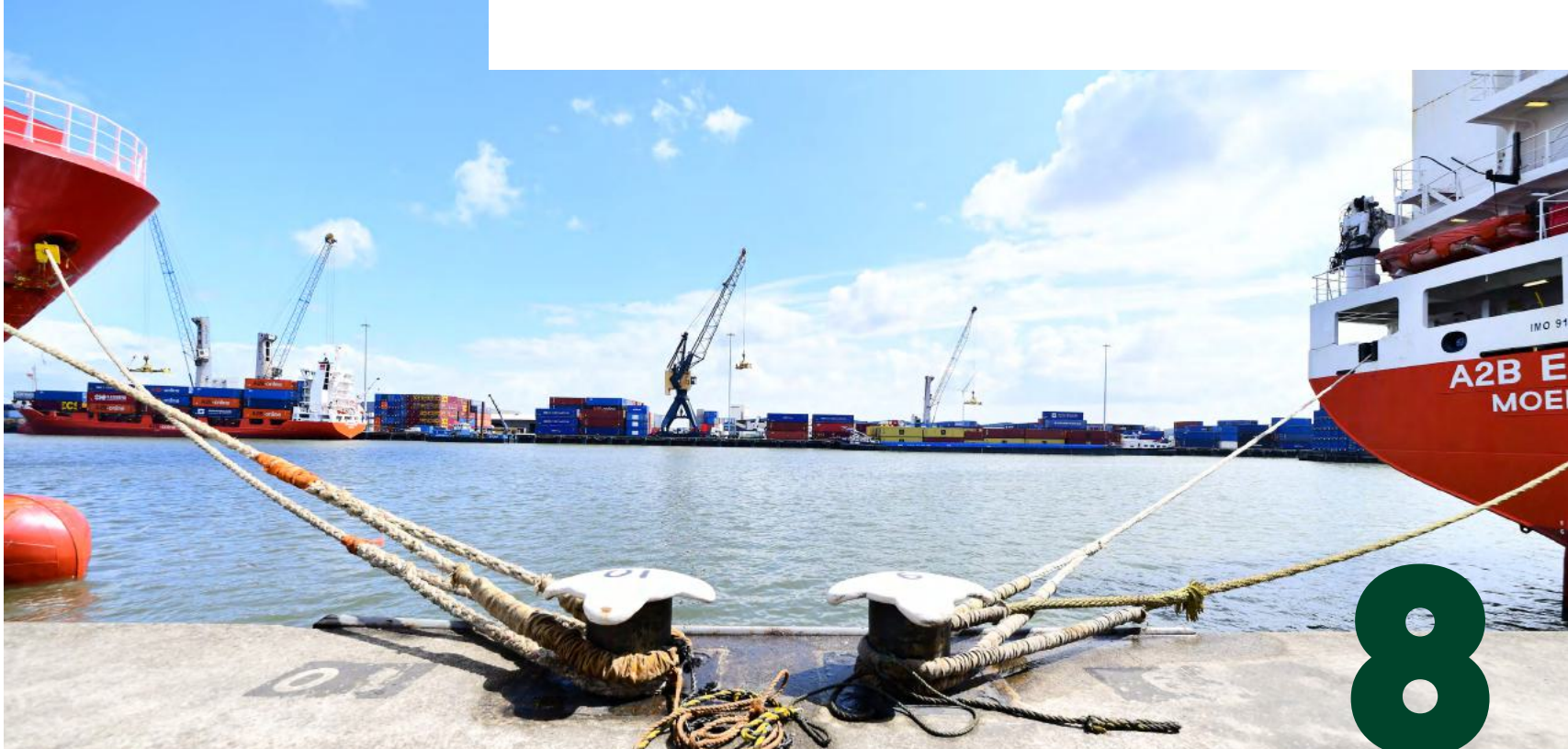
Op operationeel niveau moeten alle beschikbare middelen, van sensoren tot veiligheidsmanagementsystemen, realtime samenwerken. Tegelijkertijd worden beleidsmaatregelen afgestemd met nationale en Europese partners, zodat Port of Moerdijk niet alleen voldoet aan wettelijke normen, maar ook kan bijdragen aan bredere

veiligheidsscenario's. Dit impliceert ook een strakke naleving van regelgeving, zoals de CER- en NIS2-richtlijnen, om zowel fysieke als digitale infrastructuur te beschermen.

Grootschalige oefeningen, waarbij alle partijen worden betrokken - van bestuurders en operationele leiders tot verkeersregelaars en veldmedewerkers - zijn essentieel om de samenhang en samenwerking tussen de niveaus te versterken.

Ambitie

We creëren een weerbare en veerkrachtige haven die zich behalve op de klassieke risico's ook stelselmatig voorbereidt op de complexe risico's die voortkomen uit een snel veranderend dreigingslandschap. Hiermee zorgen we ervoor dat Port of Moerdijk bestand is tegen relevante bedreigingen en bijdraagt aan een veilige en stabiele samenleving. Dit doen wij door een intensieve samenwerking met overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties, andere betrokken instanties en inwoners.

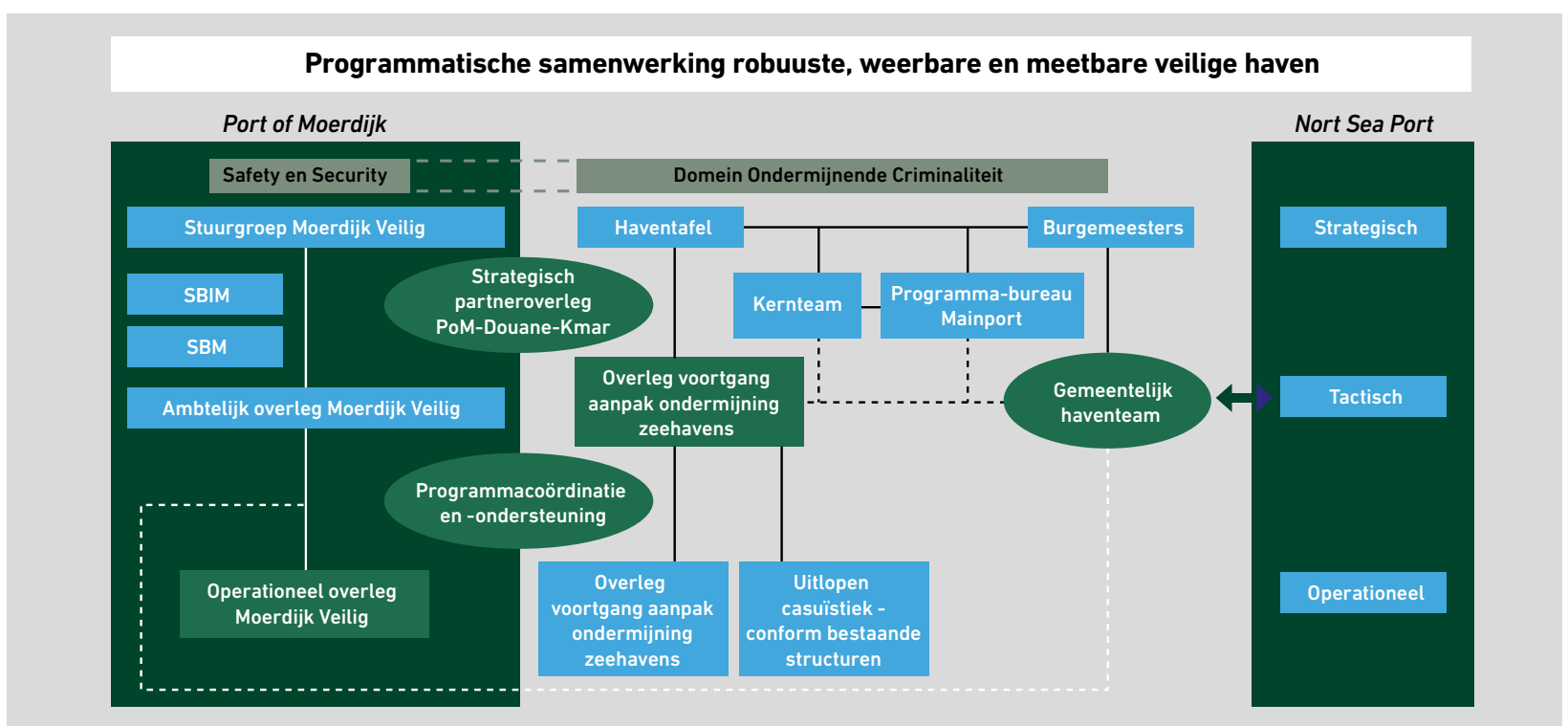
Samenwerking en programmatische aanpak

De uitdagingen zijn groot, de ambities hoog. Het bereiken van concrete resultaten vraagt dan ook om een robuuste en toekomstbestendige programmatische aanpak. Het is van essentieel belang dat de al bestaande goede samenwerking met de diverse partners en samenwerkingsverbanden verder gecontinueerd en versterkt wordt.

In onderstaande afbeelding (in het midden) is voor wat betreft het domein ondermijnende criminaliteit weergegeven hoe de aanpak via de programmatische samenwerking binnen de Mainport Zeeland | West-Brabant gestalte krijgt. Het is belangrijk dat lokale ambities en prioriteiten op het gebied van ondermijnende

criminaliteit door de burgemeester en programmamanager veiligheid/havenmeester besproken worden in c.q. afgestemd worden op het niveau van de Haventafel. Ook op tactisch en operationeel niveau is het van essentieel belang om aansluiting te houden met het mainportprogramma.

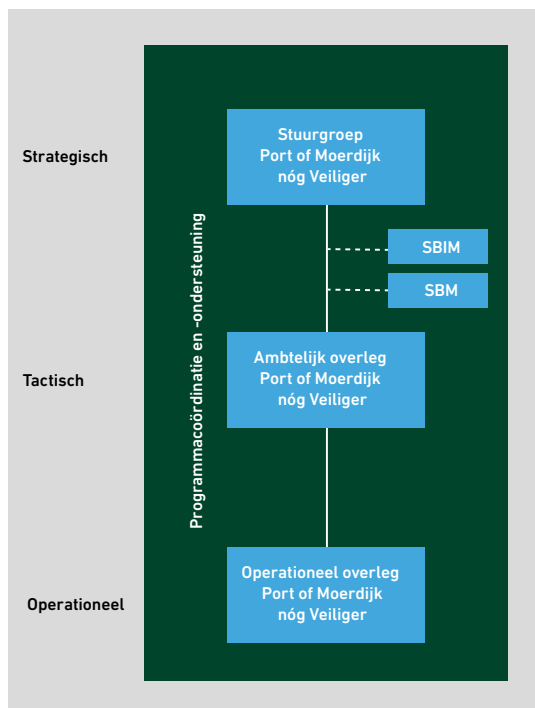

Afbeelding 7: Programmatische samenwerking robuuste, weerbare en meetbare veilige haven
 NB 1: De blauwe vakken zijn bestaande teams. De groene vakken zijn teams in wording of in transitie.
 NB 2: North Sea Port (met de diverse havens) is net als Port of Moerdijk aangesloten binnen de Mainport Zeehavens Zeeland | West-Brabant. Het is aan hen om voor het eigen havengebied een eigen beleid te voeren op veiligheid.

8.1

Programmatische samenwerking Port of Moerdijk nóg Veiliger

De voormalige Stuurgroep Moerdijk Veilig heeft op 17 juni 2024 onderstaande toekomstige programmastructuur en -samenwerking vastgesteld.

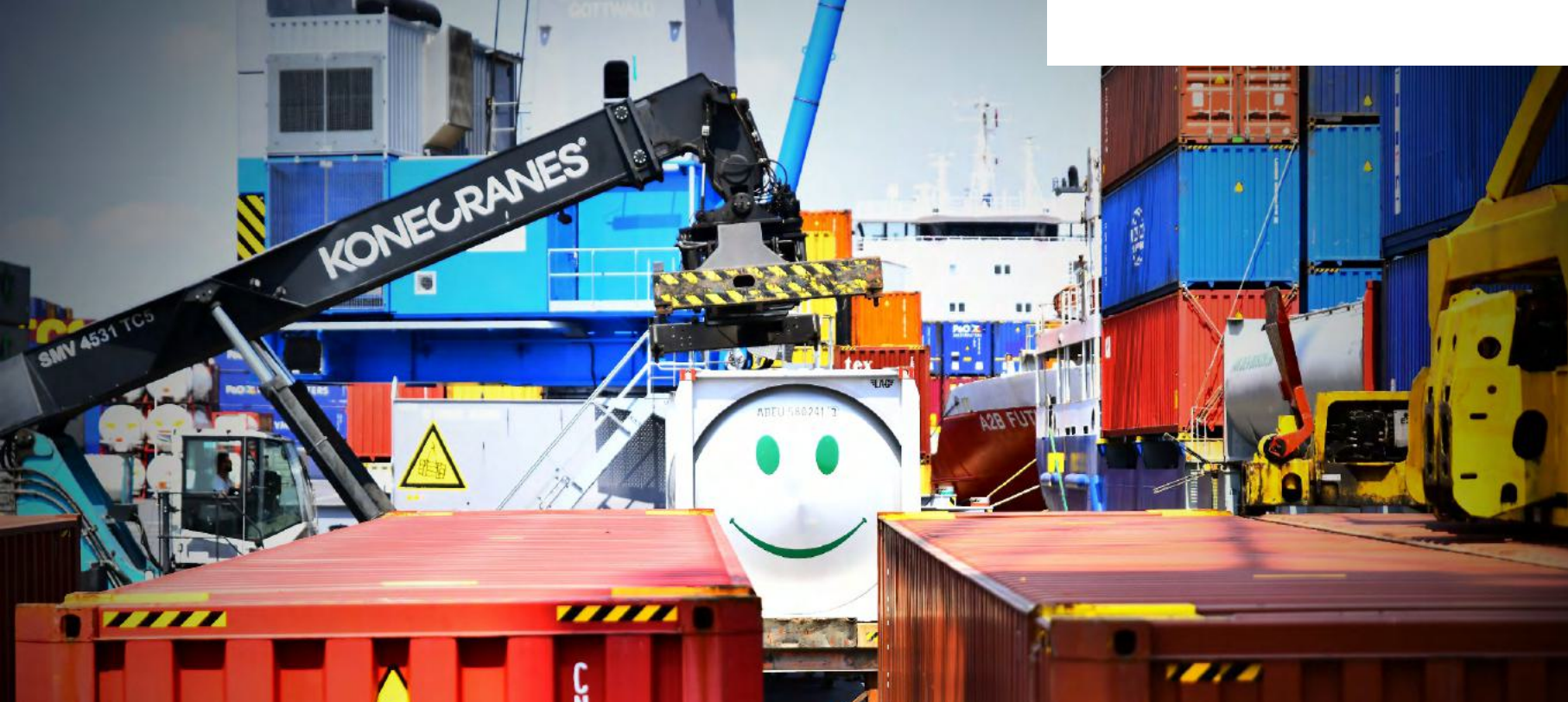
Afbeelding 8: Programmacoördinatie en -ondersteuning

De programmatische samenwerking is zoveel mogelijk gebaseerd op de bestaande gremia zoals die vanuit de actieprogramma's Moerdijk veilig 1.0 en 2.0 hebben gefunctioneerd. Op strategisch niveau wordt dat de Stuurgroep Port of Moerdijk nóg Veiliger. Strategische belangen van de Stichting Beveiliging Industrierrein Moerdijk (SBIM) en de Stichting Bedrijfs-brandweezorg Moerdijk (SBM) worden in deze stuurgroep behartigd door de burgemeester c.q. de directeur Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Op tactisch niveau wordt dat het Ambtelijk overleg Port of Moerdijk nóg Veiliger. Het Operationeel overleg Port of Moerdijk nóg Veiliger is een doorontwikkeling van het

zogeheten overhedenoverleg. Hiermee komt het overhedenoverleg te vervallen. Twee tot drie keer per jaar wordt 'met de overheden en diensten' een themasessie georganiseerd met als doel informeren, afstemmen en verkennen van kansen. We willen bezien in hoeverre de bestaande programmatische aanpak van safety en ondermijning/criminaliteit elkaar kunnen versterken. Hierbij gaat het nadrukkelijk niet om afstemming op het niveau van casuïstiek. Dit zal nog verder vorm en inhoud gegeven worden.

De programmastructuur en -samenwerking ziet er als volgt uit:

Stuurgroep	
	Taken • Vaststellen programma Port of Moerdijk nóg Veiliger, mede op basis van risicogerichte strategische keuzes • Borgen benodigd budget en capaciteit binnen eigen organisaties • Strategisch omgevingsmanagement • Bijsturen op basis van voortgangsrapportages
	Samenstelling • Burgemeester, voorzitter - schakel naar driehoek, Haventafel, RIEC, driehoek (indien nodig) • Directeur Port of Moerdijk • Directeur Veiligheidsregio Midden en West-Brabant • Directeur Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant • Vertegenwoordiger provincie Noord-Brabant • Havenmeester/Port Security officer Port of Moerdijk - Programmamanager Veiligheid • Strategisch adviseur veiligheid gemeente Moerdijk, secretaris • Programmaondersteuning - verslaglegging

Ambtelijk overleg

Taken

- Voorbereiden strategisch beleid en jaarplannen
- Tactische vertaling strategische doelen
- Tactische uitvoeringscoördinatie, waaronder inzet van capaciteit en financiële middelen
- Opstellen strategische voortgangs- en verantwoordingsrapportages

Samenstelling

- Strategisch adviseur veiligheid gemeente Moerdijk, voorzitter
- Medewerker veiligheid Port of Moerdijk
- Veiligheidsregio Midden en West-Brabant - brandweer
- Omgevingsdienst Midden en West-Brabant
- Vertegenwoordiger Provincie
- Programmaondersteuning, secretaris

Operationeel overleg

Taken

- Operationele uitvoeringscoördinatie
- Uitvoering projecten en activiteiten
- Signaleren nieuwe veiligheidsissues
- Opstellen tactische voortgangs- en verantwoordingsrapportages

Samenstelling

- Havenmeester/Port Security officer Port of Moerdijk - Programmamanager Veiligheid, voorzitter
- Medewerker veiligheid gemeente Moerdijk - koppeling met VTH-team gemeente Moerdijk
- Medewerker veiligheid Port of Moerdijk

Het is, mede gelet op de werkdruk bij de betrokken organisaties en diensten, van essentieel belang dat er sprake is van continuïteit in de coördinatie en ondersteuning van het gehele programma. Denk hierbij onder andere aan:

- Het opstellen van een meerjarig beleidsplan
- Het opstellen van de jaarplannen
- Het coördineren, ondersteunen en bewaken van (de voortgang van) de projecten en activiteiten, inclusief de capacitaire en financiële inbrengbalans
- De afstemming met het Mainportprogramma en andere teams en samenwerkingsverbanden
- Opstellen van (voortgangs)rapportages
- Voorbereiden en uitwerken van de overlegvormen op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

Port of Moerdijk is bereid om de programmacoördinatie en -ondersteuning vooralsnog te faciliteren.

8.2

Samenwerking met andere samenwerkingsverbanden en partners

Naast de hiervoor genoemde samenwerking binnen de Mainport Zeeland | West-Brabant is het ook van belang de samenwerking te (blijven) zoeken met het RIEC. Vanuit het RIEC worden ook versterkingsgelden ingezet op de aanpak van (drugserelateerde) ondermijning en andere vormen van georganiseerde criminaliteit.

De programmatische toezicht- en handhavingsactiviteiten van het Symbiose beperken zich niet alleen tot ondermijningsverschijnselen. Ook voor andere veiligheidsthema's biedt deze samenwerkingsstructuur in de vorm van toezicht en handhaving kansen op programmatische acties op tactisch en operationeel niveau.

Ook andere diensten en instanties kunnen op operationeel, tactisch en strategisch niveau worden betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van programmatische acties of bij thematische (ad-hoc) deelname aan een van de teams. Denk hierbij aan:

- Douane
- Koninklijke Marechaussee
- Openbaar Ministerie
- Waterschap Brabantse Delta
- Belastingdienst
- Rijkswaterstaat
- Inspectie Leefomgeving en Transport
- Inspectie Sociale zaken en werkgelegenheid.

8.3

Capaciteit en financiën

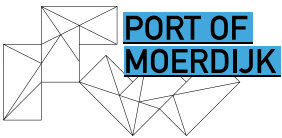
Ambities en mogelijkheden moeten in balans zijn. Daarom werken we met jaarplannen met realistische doelstellingen waaraan betrokken partners zich committeren. Op die manier zijn capaciteit en budget geborgd om de jaardoelstellingen te behalen.

Het is voor de voortgang van het meerjarenprogramma van cruciaal belang dat de voor programmatische acties benodigde capaciteiten binnen de programmastructuur structureel geborgd zijn. Dit wordt ook verankerd in de jaarplannen. De structurele capaciteit voor deelname aan de stuurgroep wordt niet in de berekeningen meegenomen. De stuurgroep komt slechts enkele keren per jaar bij elkaar en wordt daarin maximaal ondersteund.

MOERDIJK

Deze brochure is een gezamenlijke uitgave van Gemeente Moerdijk, Havenbedrijf Moerdijk, Provincie Noord-Brabant, Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.
Realisatie Mercuur communicatie - oktober 2025

Provincie Noord-Brabant

